

УДК 316.733: 304.444

МОЖЛИВІСТЬ ВПЛИВУ ІСНУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ (ІНТЕРНЕТУ) НА ХІД ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ МИНУЛОГО

Лановська Олександра

Сьогодні засоби масової інформації впливають на хід життя не тільки окремих людей, а й на формування значних державних та світових подій. Метою цієї статті є аналіз можливого впливу Інтернету на минуле та хід історії, а також з'ясування таким чином важливості медіа (Інтернету) у сучасному світі. Дослідження базується на проєкціях (аналогіях) сучасних моделей впливу Інтернету на події минулого. В результаті роботи були виведені основні критерії можливого впливу Інтернету та соціальних медіа на минуле

Ключові слова: Інтернет, ЗМІ, соціальні медіа, революційні процеси, історія, модель впливу.

Вплив засобів масової інформації, зокрема Інтернету та соціальних медіа, на життя людини сьогодні важко переоцінити. Можливість широкого та швидкого розповсюдження інформації значно збільшує і можливість впливу кожної окремої людини на цю інформацію, а значить, може стати інструментом впливу на хід не тільки якихось локальних подій, але і на подальший хід історії. Минуле, сучасне та майбутнє тісно пов'язані, тому, аналізуючи сучасні події, можна як змодельовати подібні ситуації у майбутньому, так і спроєктувати їх на минуле, щоб зрозуміти, яких помилок в сьогоднішні ми можемо уникнути.

Інтернет беззаперечно впливовий інструмент. Так ми вже стали свідками того, як революційні віяння в соціальних медіа набувають значного масштабу та починають розповсюджуватися вже і в «реальному просторі», об'єднуючи людей. Але наскільки великий цей вплив? Ми вважаємо, що відповідь на це запитання буде і рішенням проблеми даної роботи – чи могло б існування широкої мережі засобів масової інформації та Інтернету вплинути на історію, змінити минуле, запобігти деяким значущим подіям, прискорити їх, тощо. Чи все ж таки в усьому має місце деяка доля фаталізму, і історія склалася б таким чином, як ми бачимо сьогодні, за будь-яких обставин?

Метою даного дослідження є за допомогою аналізу можливого впливу сучасних засобів масової комунікації (Інтернету) на хід історичних подій, визначити їх значущість у нинішньому світі.

За допомогою аналізу минулого в «сучасних умовах» ми можемо зрозуміти, чого слід очікувати від майбутнього. Для розкриття питання, ми звертаємося до досліджень впливу соціальних рухів, що зародилися в Інтернеті, на сучасний світ.

Так дослідники Пуніна К.О. та Фадєєв Г.С. в своїй статті «#MeToo як технологія впливу на політику» розглядають вплив, значення та національний контекст таких соціальних рухів, як #MeToo проти домагань в Америці, #JeSuisCharlie проти терористичної діяльності у Франції та «Я/МЫ Голунов» проти поліцейського свавілля в Росії. Їх гіпотеза полягає в тому, що «соціальні медіа відкривають нові можливості для участі громадянського суспільства в політичному процесі» [Пуніна К.О., Фадєєв Г.С., 2020]. В кінці роботи автори приходять до наступного висновку: «#MeToo і #JeSuisCharlie вийшли на міжнародний рівень,

люди в різних країнах виказували підтримку цим рухам в соціальних мережах і на мітингах. Випадок «Я/МЫ Голунов» привернув увагу міжнародної громадськості [...], але це не призвело до акцій його підтримки за кордоном. Політично значимі результати, а саме зміни законодавства, впливи на позицію представників публічної влади, відставки, судові розгляди щодо членів політичної еліти, звільнення ув'язнених, підтверджують нашу гіпотезу» [Пуніна К.О., Фадєєв Г.С., 2020].

Автори роботи подають чудову думку, що «В розглянутих кейсах використовується метод приєднання через займенник «Я», що об'єднує людей навколо резонансного випадку» [Пуніна К.О., Фадєєв Г.С., 2020]. Посилкою для початку акцій є також моральний шок та емоційна прив'язка. Так розглянуті приклади значно вплинули на політичні настрої. Також можна навести декілька менш гучних схожих акцій, наприклад «Ми всі – німецькі євреї» під час революції 1968 року у Франції, та українські акції-аналогі «Ми всі – протестанти із Слов'янська» і «Я Волноваха». Але ці акції не набули такого великого розмаху і впливу, як перші три. Моральний шок, який слугував посилкою, в усіх кейсах був доволі резонуючим, але його не виявилось достатнім. Можна припустити, що успіх подібних акцій є справою випадку. Пропонуємо спроєктувати розглянуті кейси, на події з життя австро-угорського кронпринца Рудольфа (1858-1889 рр.). По-перше, він був ліберальним опозиціонером, реформатором та улюбленцем австрійців – тобто новини про постійне стеження за ним його батька імператора-консерватора Франца-Йозефа, або вже новини про самогубство Рудольфа могли б стати моральним шоком для зародження революційного руху з використанням приєднання через займенник «Я», наприклад, «Ми всі – Рудольф». По-друге, є значні підстави вважати, що кронпринц Рудольф міг би змінити хід Першої світової війни (він ненавидів Германію, під його керівництвом німецько-австрійського союзу могло б не існувати), а значить, вплинути на історію. Чи був би революційний рух в Інтернеті «Ми всі – Рудольф» настільки сильним, щоб запобігти самогубству, або вплинути на політику Франца-Йозефа вже після? Аналізуючи моделі з представленої вище статті «#MeToo як технологія впливу на політику», можна припустити, що за допомогою соціальних мереж діяльність Рудольфа могла б набути більшої популярності та звернути на його бік більше людей – кронпринц зміг би протидіяти батьковим впевненіше та відкрито. Але, нам здається, що кейс «шпигунство за кронпринцом» не зміг би стати досить сильним моральним шоком для стрімких дій – шанс запобігти самогубству доволі невеликий. У випадку зародження руху вже після смерті Рудольфа, емоційна реакція була б вже сильнішою, але, по-перше, ймовірний лідер революції вже мертвий, а по-друге, не варто ігнорувати той факт, що Австро-Угорщина на той момент була консервативною монархією, а значить, що сила Інтернету та свободи думки в ній піддається сумнівам. Таким чином, ми повертаємося до твердження, що успіх такого соціального руху та його впливу на політику – питання щасливого випадку. В будь-якому разі, навіть живий кронпринц Рудольф навряд чи міг би повністю відвернути початок Першої світової війни.

Дослідник Соловей В.Д. у своїй роботі «Соціальні мережі як інструмент політичних змін: можливості й обмеження» приходять до наступних висновків: «Сьогодні можна однозначно констатувати, що соціальні мережі та Інтернет не

виступають ключовим драйвером революцій, політичних та громадських протестів. Одні революції і протестні рухи виникали і розвивалися за активною участю соціальних мереж, інші обходилися без них. Навіть в країнах з помітним проникненням соціальних мереж не обов'язково виявляється чіткий зв'язок між віртуальною та вуличною протестною активністю» [Соловей В.Д., 2017].

Автор формує свою думку на аналізі подій «Арабської весни», руху Оссуру Wall Street та російських протестів 2011-2012 рр. В ході дослідження було підтверджено, що соціальні мережі становляться політично значущими лише тоді, коли глибина проникнення Інтернету в суспільство перевищує 10%. Ми вважаємо, що цей висновок можна застосувати не тільки в бік Інтернету, а й до традиційних засобів масової інформації – бо для впливу населення на політику важлива масовість. Також варто відмітити ще одну ідею – успіхи в віртуальному просторі не мають ефекту, якщо не перенести їх «на землю», тобто не мобілізувати людей в offline-просторі. Саме це є цілю революційних рухів в соціальних мережах – вивести людей на реальний мітинг, а також забезпечити масштабність цього руху, довготривалість та обізнаність інших людей, інших країн про цей рух. Сучасні засоби масової інформації забезпечують саме це – глобальність та швидкість розповсюдження. Навіть якщо держава блокує соціальні мережі – це може бути неефективним засобом стримати інформацію. Але розповсюдити інформацію ще не означає мобілізувати людей, підштовхнути їх до дії. Тому Інтернет у революційних рухах, як стверджує автор статті, не є визначним фактором – така модель вирішення питання є доволі ефективною, бо не виключає вплив інших, стандартних, методів формування революційних рухів. Якщо спроектувати цю модель на, наприклад, події Великої французької революції (ще однієї значущої історичної події), можна затвердити, що наявність соціальних мереж не вплинула би на її хід (беремо до уваги особливості того часу, менталітет), бо мобілізація людей не склала особливих труднощів. Ми вважаємо, що в цьому випадку Інтернет тільки би зіграв роль катализатора усіх подій, він би прискорив їх, а також прискорив би розповсюдження ідей Великої революції в інших країнах.

Дослідники Ора Джон Рейтер та Девид Саконьї в своїй роботі «Соціальні мережі в Інтернеті та політична обізнаність в авторитарних режимах» висунули наступний висновок: «Так як вони [соціальні мережі] знижують вартість отримання інформації, відкривають для користувачів непрохану політичну інформацію і підвищують ймовірну надійність цієї інформації, соціальні мережі в Інтернеті можуть підвищити політичну обізнаність в недемократичних країнах. Тим не менш, використання соціальних мереж в Інтернеті збільшує політичну обізнаність тільки в тому випадку, якщо конкретна використана соціальна мережа була політизована на розміщення політичної інформації» [Reuter O.J., Szakonyi D., 2013].

Такий підхід затверджує те, що розповсюдження в Інтернеті (на відміну від традиційних ЗМІ) інформації про, наприклад, фальсифікацію виборів може стати поштовхом для змін навіть в авторитарних країнах, але це буде ефективним тільки для тих медіа, які не контролюються урядом. Ця модель також приближує нас до відповіді на наше питання – демократія явно не та форма правління, що була розповсюджена у минулому. Тобто свобода як традиційних ЗМІ, так і Інтернету, якщо б він існував у минулому, знаходиться під великим питанням, а отже і

значущість впливу також. Так Руф Хлодовський у своєму труді «Про Нікколо Макіавеллі, секретаря Флорентійської республіки, гуманіста, історика, автора комедій, а також поета трагічного» писав про часи, у які Н. Макіавеллі писав свого «Государя»: «Трагедія епохи полягала в тому, що гуманність виявлялася майже завжди політично шкідливою і теж оберталася злом і для окремої особистості, і для народу» [Хлодовський, 1983]. Таким чином можна зрозуміти, що велика частина минулих часів не мала б на увазі існування свободи в Інтернеті, що більш притаманна демократичним державам. Але в той ж час, Інтернет контролювати набагато важче, ніж традиційні ЗМІ. Він є як раз інструментом підняття завіси між різними країнами, станом їх життя, рівнем розвитку.

Політологиня Барбара Ф. Уолтер у своїй праці «Новітні громадянські війни» затверджує: «Нові інформаційні технології [...], ймовірно, є рушійною силою багатьох змін. Групи повстанців охоплюють Інтернет і адаптують свої стратегії і тактики для використання радикально нового інформаційного середовища, і саме ця нова інформаційна технологія, ймовірно, пояснює їх стратегії. [...] Сьогодні кількість медіа-сайтів, що використовуються повстанськими групами і терористами, продовжує зростати в геометричній прогресії» [Walter B.F., 2017].

З поданої інформації ясно видно, що Інтернет – місце для розповсюдження не тільки позитивних революційних ідей, а і ідей небезпечних, навіть тих, що загрожують смертю. Це наводить на думку, що існування Інтернету у минулому могло б привести до більш агресивного типу проведення ранніх терактів, війн, та навіть таких рухів як, наприклад, хрестові походи, або Салемський процес. Наша ідея полягає в тому, що існування Інтернет-засобів масової комунікації у часи, наприклад, охоти на відьом (зокрема Салемського процесу), не перешкоджало б істерії (як це може здатися на перший погляд) шляхом поширення адекватних думок, а, навпаки, посилило б її, або навіть збільшило б масштаб розповсюдження. Домінуючі думки як в Інтернеті, так і в offline-просторі завжди є більш значущими та впливовими, тому інквізиція та церков в ті часи з більшою долею ймовірності контролювала весь трафік інформації – бо ми розглядаємо ситуацію лише з погляду впливу засобів масової інформації, не змінюючи інший обсяг знань та порядків тієї чи іншої епохи.

При такому погляді на питання – ми не змінюємо сам антураж епохи, а лише уводимо в неї сучасні технології масової комунікації, зокрема Інтернет, – вагомий вплив може оказувати ще й рівень розповсюдженості грамотності (писемності та вміння читати) в минулі часи. Як відомо, історія розповсюдження грамотності тягнеться червоною ниттю через все існування людства. Як за найдавніших часів (наприклад, Стародавній Єгипет), так і лише якихось 200 років тому, грамотністю володіли переважно тільки представники духовництва та вищого класу. Вплив же Інтернету на політичні події значною мірою залежить саме від проценту залучення до цього представників середніх та нижчих класів, тобто звичайного люду. Чи означає це те, що Інтернет не відіграв би в життях людей таку роль, як сьогодні, хоча б через те, що більша частина населення не змогла б ділитися новинами, в наслідок власної неосвіченості? Це можливо, але ми ставимо на позитивний вплив Інтернету на розвиток цього аспекту історії. На це є ряд причин.

По-перше, грамотність населення в минулі часи значно різнилась в залежності від регіону, культурних звичок, складності писемності, тощо. Так в Стародавньому Єгипті ранніх часів та в Індії грамотністю володіли переважно жерці та вищі класи, а ось в Іудеї та Стародавній Греції, навпаки, грамотність була розповсюджена серед усіх представників населення. Таким чином, чутки про, наприклад, завоювання Олександра Македонського (що займають важливе місце в історії) та його актуальне місцезнаходження могли б доволі швидко розповсюджуватися населенням Греції за допомогою Інтернету, а значить допомогти оратору Демосфену, який виступав проти Македонії та її політики щодо Афінів, більш ретельно підготувати афінян до захисту міста від осади македонським військом після смерті у 336 році до н.е. батька Олександра – царя Філіпа II. Також це могло допомогти оратору більш широко розповсюджувати свої доволі несхвальні погляди (за які Демосфен, власне, поплатився життям) на діяння Олександра, що за сприятливих обставин могло б привести до масштабного заколоту (наприклад, за допомогою створення афінянами опозиційного революційного руху із слоганом, створеним через займенник «Я»). Проте, при детальнішому аналізі подій, це навряд відіграло б якусь роль, окрім як прикладу доступності інформації. Все через впливовість Македонського на суспільство, яка була беззаперечна. Такі люди, як Олександр (особливо в його ранні роки), – улюбленці звичайного народу, все зумовило б тільки його божевільну популярність не тільки в offline-просторі, але і в Інтернеті.

По-друге, навіть неписьменне населення завжди прагнуло розповсюджувати інформацію та дізнаватися новини – а через неможливість писати листи, переважно за допомогою чуток та переказів. Прикладом цього слугує вже згаданий Салемський процес, коли за одну ніч все село дізналося про випадок «відьомства». Таким чином, можливість швидко ділитися чутками на велику «аудиторію», не тільки сьогодні, але і в будь-яку епоху є доволі спокусливою. Тоді чому ж не оволодіти грамотністю? Від освоєння грамотності представників нижчих класів часто відвертала складність письма (так, наприклад, клінопис вавілонян дуже складний в освоєнні), нестача часу та грошей. Але саме тут могли б і стати на пригоді переваги соціальних медіа – вони значно спрощують мову, спрощують написання слів – тобто формують окрему ланку більш доступного, так званого «неформального письма». Девід Кристал у своїй книзі про вплив Інтернету на англійську граматику «Осмилення: гламурна історія граматики англійської мови» позначає наступне: «Ми бачимо новий мінімалізм з пропущеними комами та крапками; і новий максималізм з багатократним використанням знаків як емоційних сигналів. [...] Служби обміну короткими повідомленнями, такі як обмін текстовими повідомленнями і Twitter, мотивували стиль, в якому переважають короткі еліптичні позиції» [David Crystal, 2017]. Таким чином, спрощення граматичних конструкцій в поєднанні з доступністю вивчення мови за допомогою засобів Інтернету, спрощують освоєння писемності для усіх прошарків населення – авжеж, лише за умовою попередньої доступності для цих прошарків технологій Інтернету. Розповсюдження чуток, інформації, власних думок в цьому випадку доцільно вважати за мотивацію освоєння грамотності та користування соціальними медіа. Тобто в можна вважати, що наявність у минулому сучасних технологій масової комунікації (в першу чергу

саме Інтернету) має перспективи впливу, якщо не на безпосередньо хід певних подій, так хоча б на стан розвитку суспільства під час цих них. Ми вважаємо, що рання наявність розвинутих засобів масової комунікації, мотивувала би прискорення процесу розвитку, розповсюдження та демократизації грамотності.

Говорячи про прискорення, важливим буде також відмітити, що розповсюдження інформації через Інтернет, очевидно, відбувається набагато швидше, ніж за допомогою традиційних медіа. Ми вже розглядали приклад впливу на події Великої французької революції та відмітили, що Інтернет не змінив би її хід, але вплинув на більш швидке розповсюдження інформації та ідеалів Революції у інших країнах. А все тому що доступні в ті часи засоби розповсюдження інформації про події – «з вуст вуста», через газети та листування – не дозволяли популяризувати ідеї на хвилі натхнення, поки вони ще «гарячі», що гальмує палкі реакційні процеси. Ми можемо дозволити собі затвердити, що, при нездатності новітніх швидких засобів масової інформації суттєво вплинути на те, що відбувалося, вони могли б значно прискорити протікання важливих історичних подій, а значить, що і в деякій мірі вплинути і на хід історії.

В добре відомій класичній рок-опері Ендрю Ллойда Вебера та Тіма Райса «Jesus Christ Superstar» (1970 р.) в фінальній пісні «Superstar» наступні рядки лунають з вуст Іуди:

If you'd come today you could have reached a whole nation.

Israel in 4 BC had no mass communication,

що перекладається приблизно, як: «Якби ти прийшов сьогодні, ти міг би досягти цілого народу. В Ізраїлі 4 століття до н.е. не було масової комунікації». Ці слова натякають на те, що наявність засобів масової комунікації, могла б вплинути і на події біблейських часів, що лежать в основі християнства – а так як з релігією пов'язаний величезний пласт важливих історичних подій людства (вплив церкви на різні сфери життя суспільства навіть сьогодні залишається достатньо великим), то подібне втручання могло б призвести до колосальних змін та наслідків. З одного боку, для цього були деякі передумови. По-перше, хоча Римська Імперія тих часів як раз-таки мала доволі сильну систему масових комунікацій (принаймні в межах своїх територій), це була так звана *cursus publicus* – державна служба доставки повідомлень за допомогою посланників на конях, але, авжеж, серед звичайного люду новини передавалися переважно з вуст в уста, бо грамотність нижчих класів в Римській Імперії не була значно розвинута. Це свідчить про те, що Інтернет значною мірою сприяв би розповсюдженню релігії та збільшенню кількості її послідовників, тим самим зміцнюючи її. По-друге, реальні події, що могли полягти в основу релігійних текстів, відбувалися приблизно у часи правління імператора Тиберія (14-37 рр.), який намагався декларувати вільнолюбний характер свого правління: «У вільній державі повинні бути вільні і думка, і язык» [Гай Светоній Транквілл, 1993]. Така політика тільки сприяє зміцненню сили засобів масової комунікації, особливо Інтернету. Навіть якщо найбідніші класи не змогли б дозволити собі користування Інтернетом, все одно інформація доходила б до них вільно. Також в ситуації наявний і моральний шок з емоційною прив'язкою для зародження революційного руху, і доречним буде використання приєднання через займенник «Я» – «Ми всі християни», або щось подібне.

Проте, незважаючи на перераховані передумови, чи може їх бути достатньо для зміни ходу історії? Як вже було з'ясовано на прикладі з кронпринцем Рудольфом, значущість впливу реакційних процесів в соціальних медіа на певну подію – це часто питання випадку. Важливу роль відіграє мета. Якою може бути в цій ситуації мета послідовників? Напевно, як в більшості подібних випадків, показати масовість та вийти з протестами на вулицю. На прикладі сучасних протестів ми вже проаналізували, яку роль в досягненні цієї мети відіграють засоби масової комунікації. І ось тут ми бачимо, що відсутність Інтернету на той час мало вплинула на масовість та розповсюдженість християнства. Якщо ж ціло було запобігання страти – тоді доречно поставити питання про те, що в такому разі можна прийняти за значущий моральний шок для зародження революційних настроїв? В будь-якому випадку, вплив Інтернету на цю частину історії скоріш за все обмежився би лише більшою обізнаністю населення та прискореним розповсюдженням ідей. Як би фаталістично це не пролунало, але, історія трапиться в будь-якому випадку, змінитися може лише час та інколи масштабність.

Про можливість впливу сучасних технологій на минуле можна міркувати довго, можна аналізувати безліч подій, намагатися виділити найважливіші з них, проектувати сучасний досвід на минулий та минулий на сучасний – хоча історія, як кажуть, не сприймає суб'юнктивів. Але одне можна сказати точно: якщо б у минулому існував Інтернет, тоді зараз ми володіли би набагато більшою кількістю свідочств про діяльність видатних діячів, про життя людей у різні часи, про культурний код епох; ми би мали доступ до різноманітних думок, а підлаштувати історію «під себе» було б набагато складніше, бо, як відомо, – Інтернет все пам'ятає.

Висновки

В даній роботі ми розглянули роль соціальних медіа сьогодні та можливість їх впливу на хід історії, в процесі чого визначили, що:

1. Інтернет сьогодні відіграє велику роль у зародженні революційних рухів, та слугує основою для перенесення їх у реальний простір. З плином часу ймовірно ця значущість буде лише збільшуватися.
2. Сучасні технології масової комунікації могли б також вплинути на виникнення певних революційних реакцій на події минулого, але їх успішність залишається питанням випадку.
3. Інтернет відіграє велику роль й у швидкості, доступності та масовості розповсюдження інформації, існування таких засобів у минулому могло б прискорити хід деяких історичних подій, а також вплинути на розвиток освіти та обізнаність різних країн, культур одна про іншу.
4. Існування сучасних технологій масової комунікації найчастіше слугує каталізатором подій, але це не означає, що не існує інших різноманітних передумов для того, щоб ці події трапилися, тому питання про можливість зміни ходу історії залишається відкритим.
5. Інтернет сприяє не лише розповсюдженню та доступності інформації, а ще і її довготривалого зберігання, тому існування подібних технологій в минулому могло б забезпечити нас історичним знанням більшим за те, яким ми зараз володіємо. Таким чином, можна зробити висновок, що майбутнім епохам буде відомо про нас набагато більше.

Список літератури

1. Пуніна К.О., Фадеев Г.С. #MeToo как технология воздействия на политику. URL: <https://journals.udsu.ru/sociology/article/view/5839>
2. Соловей В.Д., 2017 Социальные сети как инструмент политических изменений: возможности и ограничения. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnye-seti-kak-instrument-politicheskikh-peremen-vozmozhnosti-i-ogranicheniya>
3. Reuter O.J., Szakonyi D. . 2013 Online social media and political awareness in authoritarian regimes. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/british-journal-of-political-science/article/online-social-media-and-political-awareness-in-authoritarian-regimes/DC37CC0F454D8E2FA74775D04FD97CEA>
4. Хлодовський П. І. Про Нікколо Макиавеллі, секретаря Флорентійської республіки, гуманіста, історика, автора комедій, а також поета трагічного / Хлодовський П. І. <http://feb-web.ru/feb/ivl/vl3/vl3-1302.htm?cmd=p>
5. Walter B.F., 2017 The new new civil wars. URL: <https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev-polisci-060415-093921>
6. David Crystal, 2017 Making Sense: The Glamorous Story of English Grammar. URL: <https://books.google.ru/books?id=YwHCDAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>
7. Гай Светоний Транквілл. Життя дванадцяти цезарів / Гай Светоній Транквілл – М. : Наука, 1993. – 223 с.

Lanovska Alexandra

THE POSSIBILITY OF THE INFLUENCE OF THE EXISTENCE OF TECHNOLOGY OF THE MEDIA (INTERNET) ON THE COURSE OF HISTORICAL EVENTS OF THE PAST

In the life of every modern person Internet and social media play a huge roles. Today, the media influence on the course of life not only of individuals, but also on the formation of significant state and world events. The purpose of this article is to analyze the possible impact of the Internet on the past and the course of history, as well as to clarify the importance of the media (Internet) in today's world. We examine the relationship between the success of certain revolutionary processes and their onset on social media. We also offer several projections (analogies) of modern models of the Internet's influence on past events. The success of such influence depends in many cases on random factors, so it is impossible to speak unequivocally about the change in the course of history – but if we understand the basic principles, it is possible to draw parallels between past historical events, present situation and even future. The result shows that the main influence of the Internet and social media on the past is manifested mainly in the acceleration of some events, as well as the prevalence of promoted ideas. The course of history itself remains stable, but the chance of a more accurate and multifaceted interpretation of historical events increases.

Keywords: Internet, media, social media, revolutionary processes, history, influence model

Reference

1. Punina K, Fadeev G. 2017 #MeToo as a technology for influencing politics. URL: <https://journals.udsu.ru/sociology/article/view/5839>
2. Solovey V, 2017 Social networks as a tool for political change: opportunities and limitations. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnye-seti-kak-instrument-politicheskikh-peremen-vozmozhnosti-i-ogranicheniya>
3. Reuter O.J., Szakonyi D. 2013 Online social media and political awareness in authoritarian

regimes. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/british-journal-of-political-science/article/online-social-media-and-political-awareness-in-authoritarian-regimes/DC37CC0F454D8E2FA74775D04FD97CEA>

4. Khlodovsky R., 1983, *About Niccolo Machiavelli, Secretary of the Florentine Republic, humanist, historian, comedian, and poet of the tragic* <http://feb-web.ru/feb/ivl/v13/v13-1302.htm?Cmd=p>

5. Walter B.F., 2017 *The new new civil wars*. URL: <https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev-polisci-060415-093921>

6. David Crystal, 2017, *Making Sense: The Glamorous Story of English Grammar*. URL: <https://books.google.com/books?id=YwHCDAQAQBAJ&printsec=frontcover&hl=en#v=onepage&q&f=false>

7. Guy Suetonius Tranquil, 1993, *The life of the twelve Caesars*, Nauka, Moscow 223 p.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2021